

عنوان مقاله:

منشور اخلاق آرمانی در خمسه ی امیرخسرو دهلوی

محل انتشار:

پژوهشنامه ادب غنایی، دوره 5، شماره 8 (سال: 1386)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسنده:

خلاصه مقاله:

با مطالعه ی تاریخ گذشتگان و توجه به زندگی امروز جهانیان، به نظر می رسد که یکی از نیازهای همیشگی انسان، پای بندی به امور اخلاقی ست. این پای بندی به اخلاق پسندیده، هم می تواند در تکوین شخصیت هر فرد و ایجاد تعادل وجودی خودش موثر باشد و هم در پیوند میان انسان ها و جوامع انسانی نقش مهمی داشته باشد. توجه به اخلاق پسندیده و اصلاح ناهنجاری های اخلاقی، همیشه مورد توجه دانشمندان و شاعران فارسی زبان بوده است. شاعرانی که بسیاری از آن ها عنوان حکیم داشته اند. توصیه ی این شاعران حکیم به اخلاق پسندیده، بیشتر در قالب موعظه و اندرز و گاه در قالب حکایت و داستان متجلی شده است. امیرخسرو یکی از شاعرانی ست که آثارش از نظر مسایل اخلاقی حایز اهمیت است، زیرا هم زندگی شخصی او ویژگی های خاص دارد و هم اشعار و آثار فراوانش! او از افراد نادری است که از سنین نوجوانی وارد دربار شده و این وابستگی به دربار تا آخرین ماه های زندگی اش ادامه داشته و به روایتی از کودکی در زمره ی سالکان و رهروان طریقت درآمده و دست ارادت به پیر و مرشدی کامل داده و تا آخرین لحظه ی زندگی بدان پای بند بوده است. امیرخسرو می تواند سمبل و نمونه ی کسانی باشد که با همه ی وابستگی به دربارها، توانسته اند اخلاق متکبرانه و فاسد درباری نداشته بلکه تا آخر عمر، اخلاق درویشانه و محبت آمیز خود را حفظ کنند و خود را به صورت یک الگو برای دیگران مطرح نمایند. علاوه بر این، او در آثارش به مسایل اخلاقی توجه ویژه داشته و بخصوص در مثنوی هایش برای تشویق به اخلاق پسندیده و آرمانی اشعار فراوانی را در قالب موعظه و اندرز سروده است. از آن جا که بخش مهمی از این مواعظ را خطاب به فرزندان سروده و انسان ارزشمندترین چیزها را برای فرزندش می خواهد، می توان آرمان های اخلاقی شاعر را از لابه لای این ابیات جست و جو کرد. به همین دلیل ما در نیمه ی نخست مقاله، زندگی شخص امیرخسرو و در نیمه ی دوم آن اندرزهای امیرخسرو خطاب به فرزندان را مورد بررسی قرار داده ایم.

کلمات کلیدی:

امیرخسرو، اخلاق آرمانی، اندرز، شاعر درباری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1808433>

